

Persrichtlijn 2025

Inhoud

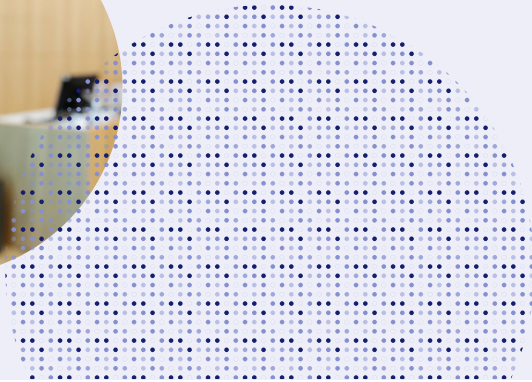
1	Inleiding	4
2	Pers, rechter, afdeling communicatie en persrechter	8
3	Openbaarheid: uitgangspunten en beperkingen	12
4	Tekstberichten, tekeningen, foto's, beeld- en geluidsopnamen tijdens de zitting	14
5	Uitspraken	20
6	Informatievoorziening voor de pers	22
7	Persrichtlijn: toepassing, inhoud, overleg, naleving	24
	Bijlage	26

Openbaarheid van rechtspraak is fundamenteel

Zittingen en uitspraken zijn in de regel openbaar. Dat staat in artikel 121 van de Grondwet. Openbaarheid van rechtspraak is fundamenteel. Openbaarheid maakt controle mogelijk op het rechterlijk handelen tijdens de zitting en op de rechterlijke beslissingen. Zo draagt openbaarheid van rechtspraak bij aan het waarborgen van een eerlijke procesgang en het vertrouwen in de rechtspraak.

Iedereen kan zittingen bijwonen, als er voldoende plaats is in de rechtszaal. Maar in de praktijk komen maar weinig mensen kijken en luisteren naar wat zich daar afspeelt, als ze zelf geen partij of belanghebbende zijn.

Openbaarheid van rechtspraak krijgt mede vorm door de pers die in diverse media verslag doet van de vele uiteenlopende grote en kleine rechtszaken. Daarmee stimuleert de pers het publiek debat over knelpunten die in rechtszaken aan de orde komen. Ook maakt de pers mensen bewust van fundamentele rechten en (de garanties voor) rechtvaardigheid. De pers doet verslag van uitspraken die van invloed kunnen zijn op de rechten en vrijheden van individuen en groepen.

De pers vervult daardoor een belangrijke controlerende rol in het functioneren van de rechtspraak: is er sprake van transparantie, onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zijn de procedures evenwichtig en zijn de uitspraken begrijpelijk en overtuigend? Dankzij berichtgeving in de media over rechtszaken kan de samenleving zich een beeld vormen over recht en rechtspraak in Nederland.

De Rechtspraak is de pers behulpzaam, maar beperkingen van de openbaarheid zijn onvermijdelijk

De rechtbanken en de gerechtshoven, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het bedrijfsleven¹ willen de pers zoveel mogelijk behulpzaam zijn bij het uitvoeren van hun werk. Deze richtlijn informeert journalisten over de medewerking die zij van de Rechtspraak mogen verwachten en over de regels die voor journalisten gelden in gerechtsgebouwen.

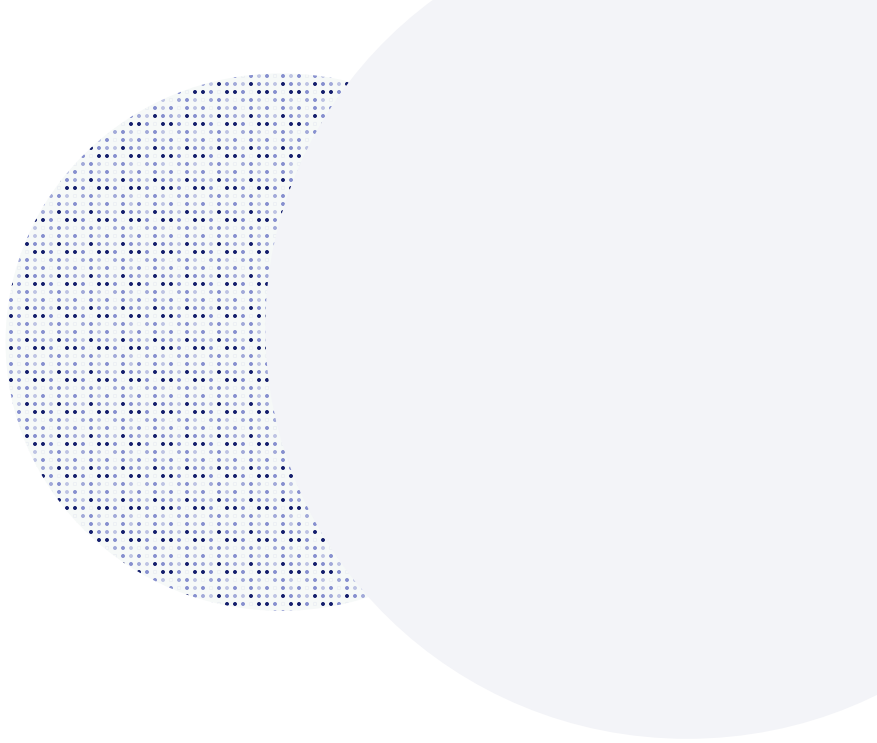
1 De Hoge Raad past deze persrichtlijn toe voor zover van toepassing op procedures voor de Hoge Raad.

Die regels hebben te maken met de wettelijke uitzonderingen op het beginsel van openbaarheid. En met de belangen van de personen die bij de zittingen en de uitspraken betrokken zijn. Denk aan verdachten, slachtoffers en (andere) partijen, maar ook aan advocaten, officieren van justitie en rechters. Wie verdachte of partij is, heeft vaak belang bij bescherming van de privacy. Advocaten, officieren van justitie en rechters moeten hun werk zonder belemmeringen kunnen doen. Bovendien spelen er soms veiligheidsrisico's. Daar komt bij dat de pers vaak digitale middelen gebruikt bij het verslag doen van rechtszaken. Deze digitale beeld- en geluidsopnamen kunnen wijd verspreid worden en lang zichtbaar blijven en kunnen daarmee schadelijk zijn voor de betrokkenen. Beperkingen bij de verslaggeving vanuit de rechtszaal zijn daarom onvermijdelijk. Het is aan de rechter om, van geval tot geval, te bepalen of en in hoeverre zwaarwegende omstandigheden dwingen tot beperkingen van de openbaarheid.

In deze Persrichtlijn komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Pers, rechter, afdeling communicatie en persrechter
- Openbaarheid: uitgangspunten en beperkingen
- Tekstberichten, tekeningen, foto's, beeld- en geluidsopnamen tijdens de zitting
- Uitspraken
- Informatievoorziening voor de pers
- Persrichtlijn: toepassing, inhoud, overleg, naleving

In de bijlage zijn relevante wettelijke bepalingen over openbaarheid van rechtspraak opgenomen.

2

Pers, rechter, afdeling communicatie en persrechter

2.1 Pers

De Rechtspraak accrediteert personen die beschikken over:

- een perskaart van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ),
- een perskaart van de Internationale Federatie voor Journalisten,
- een politie-perskaart,
- een lidmaatschap van De Buitenlandse Persvereniging (BPV).

De geaccrediteerde pers² kan voor de zitting informatie over rechtszaken inzien en kan foto's, tekeningen en beeld- en geluidsoptnamen maken van zittingen. Daarbij is de pers gebonden aan de regels in deze Persrichtlijn.

Een journalist kan zich bij het bezoek aan een zitting laten bijstaan door twee niet-geaccrediteerde journalisten, bijvoorbeeld camera- en geluidstechnici of een tekenaar. Die zijn dan aanwezig onder de verantwoordelijkheid van de journalist.

2 Personen met een accreditatie noemen we afwisselend pers en journalist.

2.2 Rechter/raadsheer/voorzitter

Veel zaken worden door één rechter (enkelvoudig) behandeld. Er zijn ook zaken waarin drie rechters beslissen. Die worden dus meervoudig behandeld en deze zittingen worden geleid door een voorzitter. Rechters bij de gerechtshoven, bij de bijzondere colleges en bij de Hoge Raad heten raadsheren. In deze Persrichtlijn spreken we steeds van rechter daar waar ook voorzitter of raadsheer bedoeld kan zijn.

2.3 Afdeling communicatie | persvoorlichting

Bij alle gerechten loopt het eerste contact met de pers altijd via de afdeling communicatie. Zo kan de pers bij die afdeling terecht voor:

- vragen over lopende zaken en zaken die zijn afgedaan;
- de woordvoering over rechtszaken en uitspraken;
- de woordvoering over kwesties die het gerecht (en niet een zaak in het bijzonder) betreffen;

- het maken van foto's en beeld- en geluidsopnamen tijdens een zitting (tot uiterlijk 12.00 uur op de werkdag voor de zitting - zeer spoedeisende zaken daargelaten);
- het rechtstreeks uitzenden van (delen van) de zitting/het verzorgen van een livestream (ruim voorafgaand aan de zittingsdag of -dagen);
- het meewerken aan documentaires;
- het maken van opnamen en het houden van interviews in het gerechtsgebouw;
- het houden van interviews.

De afdeling communicatie van de Raad voor de rechtspraak is verantwoordelijk voor de landelijke woordvoering over de rechtspraak in het algemeen, dat wil zeggen over onderwerpen die niet over specifieke rechtszaken of gerechten gaan.

Contactgegevens afdeling communicatie

De contactgegevens van de afdeling communicatie van de gerechten en van de Raad voor de rechtspraak zijn te vinden op www.rechtspraak.nl/persinformatie.

2.4 Persrechter

De beslissing van de rechter is te lezen in de uitspraak³. De rechter legt de beslissing alleen uit in de schriftelijke vastlegging van de uitspraak of mondeling in de rechtszaal. De rechter geeft buiten de rechtszaal geen toelichting bij een eigen uitspraak aan de pers.

Toch is uitleg van een uitspraak soms wenselijk. Bijvoorbeeld als elementen van een uitspraak niet eenvoudig te volgen zijn. Of als de gevolgen van de uitspraak ver reiken en van maatschappelijk belang zijn. Daarom heeft elk gerecht een of meer persrechters voor het geven van uitleg over uitspraken. Zij zijn niet betrokken bij de behandeling van de zaak, maar door hun kennis en ervaring als rechter kunnen zij de pers informeren over de beslissing en vragen beantwoorden.

3 De uitspraak of beslissing heeft verschillende namen afhankelijk van de soort zaak of het gerecht: uitspraak, vonnis, beschikking of arrest.

3

Openbaarheid: uitgangspunten en beperkingen

In de regel zijn zittingen openbaar en dus vrij toegankelijk. Dat geldt ook voor proceshandelingen buiten het gerechtsgebouw zoals een schouw in een strafzaak⁴, een plaatsopneming (descente) in een civiele zaak of een zitting van de wijkrechter.

De rechter kan een uitzondering maken op de regel van openbaarheid op grond van een afweging van de betrokken belangen. Denk, aan de ene kant, aan het belang van de openbaarheid van rechtspraak en het recht op vrijheid van nieuwsgaring. Aan de andere kant bijvoorbeeld aan het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, van bedrijfsgeheimen van een procesdeelnemer of het belang bij een onbelemmerde waarheidsvinding. Zo kan de rechter bepalen dat de zitting (soms: voor een deel) met gesloten deuren plaatsvindt. De rechter motiveert altijd waarom van de openbaarheidsregel wordt afgeweken.

4 Dit geldt voor een schouw door de rechtbank of het gerechtshof, maar niet voor een schouw door de rechter/raadsheer-commissaris of de officier van justitie.

Er zijn ook zittingen die altijd achter gesloten deuren plaatsvinden, zoals zittingen in familiezaken, jeugdstrafzaken, veel belastingzaken, de behandeling van schuldsanerings- en faillissementsverzoeken, de raadkamer gevangenhouding en zaken waarin geklaagd wordt over het niet vervolgen van iemand voor het plegen van een strafbaar feit (beklagzaken, art. 12 Wetboek van Strafvordering).

Onder omstandigheden kan de rechter aan derden bijzondere toegang verlenen voor een zitting met gesloten deuren. Journalisten kunnen een verzoek voor bijzondere toegang indienen bij de afdeling communicatie. Aan de verlening van deze bijzondere toegang kan de rechter voorwaarden verbinden.

4

Tekstberichten, tekeningen, foto's, beeld- en geluidsopnamen tijdens de zitting

4.1 Uitgangspunt

Het uitgangspunt is dat de geaccrediteerde pers tijdens openbare zittingen beeld- en geluidsopnamen mag maken. Ook het sturen van tekstberichten en het maken van foto's en tekeningen is voor journalisten toegestaan.

In uitzonderlijke gevallen kan de rechter van dit uitgangspunt afwijken en beperkingen aanbrengen. Daarbij betreft de rechter onder andere dat:

- het maken van beeld- en geluidsopnamen, het sturen van tekstberichten, het maken van foto's of tekeningen geen belemmering vormt voor een goede rechtspleging (bijvoorbeeld voor de waarheidsvinding);
- de privacy van de procesdeelnemers voldoende gewaarborgd is;
- een ordelijk verloop van de zitting voldoende wordt gegarandeerd;
- de veiligheid van de bij de zitting betrokken personen voldoende gewaarborgd is.

Als er beperkingen worden aangebracht op het uitgangspunt dat beeld- en geluidsopnamen toegestaan zijn, motiveert de rechter dat.

4.2 Beeld- en geluidsopnamen

4.2.1 Beeld- en geluidsopnamen, algemeen

Een journalist die opnamen wil maken, meldt dat uiterlijk om 12.00 uur op de werkdag voor de zitting bij de afdeling communicatie.

Professionele procesdeelnemers

Pers mag (in beginsel) beeld- en geluidsopnamen maken van de professionele procesdeelnemers. Dat zijn rechters, griffiers, bodes, officieren van justitie, advocaten en andere procesvertegenwoordigers. Maar ook deskundigen, tolken, een deurwaarder of een reclasseringsmedewerker.

Andere procesdeelnemers

Van niet-professionele procesdeelnemers mogen geen opnamen worden gemaakt. Tenzij ze daar uitdrukkelijk toestemming voor geven. Die toestemming moet bekend zijn bij de afdeling communicatie. Het gaat hier in ieder geval om: getuigen, slachtoffers, natuurlijke personen die procespartij zijn en vertegenwoordigers van rechtspersonen die partij zijn.

Ook als een niet-professionele procesdeelnemer toestemming heeft gegeven voor het maken van opnamen, dan kan de rechter die alsnog verbieden. De rechter kan dat doen als opnamen schuren met de privacy en de veiligheid van procesdeelnemers of met het goede verloop van de zitting.

Verdachte in strafzaken

De verdachte in strafzaken mag alleen in beeld worden opgenomen als daar uitdrukkelijk toestemming voor is. De stem van een verdachte mag wel worden opgenomen.

Als de verdachte daartegen gemotiveerd bezwaar maakt, kan de rechter beslissen dat de stem van de verdachte onherkenbaar moet worden vervormd.

Strafzaken: persoonlijke omstandigheden, slachtofferverklaringen

In strafzaken geldt dat er uitdrukkelijk toestemming moet zijn voor het opnemen van de behandeling van de persoonlijke omstandigheden van de verdachte en van de slachtofferverklaringen. Ook die toestemming moet bekend zijn bij de afdeling communicatie.

Publiek en bezoekers gerechtsgebouw

Van het publiek in de zittingszaal of de bezoekers van het gerechtsgebouw mogen geen opnamen worden gemaakt.

4.2.2 Start en einde opnamen

Beeld- en geluidsopnamen mogen starten vanaf het moment waarop de rechter binnenkomt of de zitting wordt geopend. De opnamen stoppen zodra de rechter de zitting onderbreekt, schorst of sluit. Ook op andere momenten kan de rechter de pers de opdracht geven om de opnamen te stoppen.

4.2.3 Poolregeling

Het is mogelijk dat het gerecht een beperkt aantal cameraploegen toelaat en/of als voorwaarde stelt dat zij deelnemen aan een poolregeling. Dat betekent dat één mediapartij bij de zitting opnames maakt en dat andere mediapartijen de beelden afnemen. De afdeling communicatie van het gerecht maakt afspraken met de pers over de invulling van de poolregeling.

Het medium dat de poolregeling verzorgt, is ervoor verantwoordelijk dat alle afnemers bekend zijn met de (aanvullende) afspraken rondom het gebruik van beelden in de betreffende zaak.

4.2.4 Opstelling apparatuur, plopkap

Beeldopnamen worden gemaakt vanuit een vast punt in de rechtszaal. De afdeling communicatie geeft daarover instructies. De beeld- en geluidstechnici zorgen ervoor dat de opnamen de zitting niet hinderen.

Wanneer er microfoons op de tafel van de rechter(s) worden geplaatst, zijn die voorzien van een neutrale plopkap zonder naam of logo.

4.3 Tekeningen

Tijdens de zitting mogen geaccrediteerde tekenaars of tekenaars die meekomen onder verantwoordelijkheid van een journalist tekeningen maken. Zij doen dat vanaf de (beschikbare) aangewezen plaatsen voor tekenaars.

4.4 Foto's

Fotografen mogen direct voorafgaand aan de zitting foto's maken van de professionele procesdeelnemers. Dit doen zij onder toezicht van de afdeling communicatie. Van de andere procesdeelnemers mag dat alleen als die daarvoor van tevoren toestemming hebben gegeven. Die toestemming moet bekend zijn bij de afdeling communicatie.

4.5 Tekstberichten

Tijdens de zitting mag de pers tekstberichten (liveblog) schrijven en versturen via mobiele apparaten. Het geluid van deze apparatuur is uitgeschakeld tijdens de zitting.

4.6 Livestream van de zitting

De rechter kan beslissen dat de pers een zitting rechtstreeks mag uitzenden (livestreamen). Het gerecht kan ook besluiten om zelf een zitting te livestreamen.

4.7 Opname interviews in het gerechtshuis

Na toestemming van de afdeling communicatie mag de pers interviews in het gerechtshuis opnemen. De afdeling communicatie wijst de plek of de plekken in het gerechtshuis aan waar het interview kan plaatsvinden. Bij het maken van beeldopnamen zorgt de pers ervoor dat ze derden niet in beeld brengt, tenzij daarvoor toestemming is verkregen.

5.1 Uitspraken openbaar

De meeste uitspraken zijn openbaar. Ook in zaken die met gesloten deuren zijn behandeld. Een uitzondering daarop zijn beslissingen van de rechter-commissaris en de raadkamer gevangenhouding in strafzaken. Daarvan wordt in beginsel alleen de beslissing over de voorlopige hechtenis meegedeeld. Vanwege het (mogelijke) onderzoeksbelang kan er in veel gevallen niet veel meer informatie aan de pers worden gegeven. Het is aan het Openbaar Ministerie om vragen over dat vooronderzoek en de verdenking te beantwoorden.

De beslissing in zaken waarin wordt geklaagd over het uitblijven van strafvervolgning (beklagzaken, art. 12 Wetboek van Strafvordering) wordt in uitzonderlijke gevallen bekend gemaakt. Bijvoorbeeld bij een combinatie van veel media-aandacht en maatschappelijke relevantie.

5.2 Rechtspraak.nl

De gerechten publiceren een deel van de uitspraken in het uitsprakenregister op [rechtspraak.nl](https://www.rechtspraak.nl). Welke uitspraken daar worden gepubliceerd, is geregeld in de selectiecriteria voor publicatie. De selectiecriteria is te vinden op www.rechtspraak.nl/uitspraken.

In zaken waarvan bekend is dat er veel belangstelling bestaat voor de uitspraak wordt deze vaak op de website van het gerecht geplaatst, kort nadat de uitspraak is gedaan. Vaak gaat de uitspraak dan vergezeld van een persbericht.

Gepubliceerde uitspraken zijn door pseudonimisering niet herleidbaar tot natuurlijke personen. Hoe dat gebeurt, is geregeld in de pseudonimiseringsrichtlijnen.

Wil een journalist een uitspraak raadplegen die niet is te vinden op rechtspraak.nl, dan kan de journalist een verzoek indienen bij de afdeling communicatie om die uitspraak alsnog te publiceren.

5.3 Uitspraken politierechter

De politierechter (in strafzaken) doet meestal mondeling uitspraak direct aansluitend op de behandeling van de zaak. De motivering van de beslissing wordt dus mondeling gegeven. De overwegingen van de rechter worden meestal niet uitgeschreven, en uitspraken van de politierechter worden daarom zelden gepubliceerd. De pers kan wel naar de beslissing van de politierechter informeren bij de afdeling communicatie van het gerecht.

6

Informatievoorziening voor de pers

6.1 Algemene en actuele informatie over de Rechtspraak

Op www.rechtspraak.nl, de landelijke website van de Rechtspraak, is informatie te vinden over de gang van zaken bij rechtszaken en de organisatie van de Rechtspraak. Ook zijn er uitspraken te vinden en de contactgegevens voor vragen.

6.2 Informatie voor de pers over zittingen

Geaccrediteerde journalisten kunnen van de gerechten meestal een week voor de zitting informatie krijgen over zaken die in het openbaar behandeld worden.

Journalisten kunnen toegang krijgen tot de volgende beveiligde informatie:

- datum, plaats en aanvangstijd van de zitting;
- omschrijving van de aard van de zaak (denk aan plaats/regio, beschrijving misdrijf of geschil, of onderzoeks- of beleidsterrein in geval van bestuursrecht);
- de betrokken procespartijen en procesdeelnemers.

Op deze informatie rust een embargo tot aan het moment dat de zaak in het openbaar wordt behandeld. Een zaak kan namelijk worden ingetrokken voor de openbare behandeling op zitting. In dat geval heeft de rechtszaak in feite niet bestaan.

Journalisten die toegang willen tot deze beveiligde informatie gaan ermee akkoord dat ze de privacy van de betrokkenen respecteren. Zij kunnen toegang aanvragen door een mail te sturen naar perslijst@rechtspraak.nl. De toegang eindigt zodra de journalist niet langer beschikt over een geldige perskaart.

6.3 Informatie over strafzaken: onderzoek, voorgeleidingen

Journalisten met vragen over de loop van strafrechtelijke vooronderzoeken kunnen terecht bij het Openbaar Ministerie. Het gerecht is verantwoordelijk voor de voorlichting over voorgeleidingen bij de rechter-commissaris en de raadkamerbeslissingen.

7

Persrichtlijn: toepassing, inhoud, overleg, naleving

7.1 Niet tevreden?

Bent u als journalist niet tevreden over hoe een gerecht de Persrichtlijn toepast, dan kunt u een klacht indienen bij dat gerecht. Dat kan via de klachtenprocedure. Kijk voor deze procedure en het klachtenformulier op www.rechtspraak.nl/organisatie-en-contact/contact. Bedenk wel dat klachten over beslissingen van de rechter niet in behandeling kunnen worden genomen.

7.2 Overleg tussen de Rechtspraak en de pers

De Raad voor de rechtspraak en de gerechten organiseren jaarlijks een overleg waarvoor de pers wordt uitgenodigd. Daarin wordt met name de openbaarheid van rechtspraak en de werking van de Persrichtlijn besproken.

7.3 Expertgroep Persrichtlijn

De expertgroep Persrichtlijn bestaat uit rechters en persvoorlichters van de Rechtspraak. De groep komt regelmatig bijeen om de werking van deze Persrichtlijn te bespreken. De expertgroep staat open voor suggesties vanuit de journalistiek. En journalisten en medewerkers van de Rechtspraak kunnen hun vragen en dilemma's voorleggen. De expertgroep biedt de suggesties respectievelijk adviezen en antwoorden daarop aan alle gerechten aan om een uniforme werkwijze te bevorderen.

7.4 Naleven persregels

De Rechtspraak verwacht dat de pers zich houdt aan de gedragscodes van de beroepsgroep, de regels in deze Persrichtlijn en de met de afdeling communicatie of ter zitting met de rechter gemaakte afspraken of opgelegde voorwaarden. Journalisten die zich niet houden aan de Persrichtlijn worden daarop aangesproken. Afhankelijk van de aard en de ernst van de niet nagekomen afspraak of de niet nageleefde voorwaarde neemt een gerecht maatregelen. In het uiterste geval kan de journalist het gebruik van de persfaciliteiten (tijdelijk) worden ontzegd.

Bijlage

Enkele relevante wettelijke bepalingen over openbaarheid van rechtspraak

Artikel 121 Grondwet

Met uitzondering van de gevallen bij de wet bepaald vinden de terechtzittingen in het openbaar plaats en houden de vonnissen de gronden in waarop zij rusten. De uitspraak geschiedt in het openbaar.

Artikel 22 Wetboek van Strafvordering

1. De behandeling door de raadkamer vindt, tenzij anders is voorgeschreven, niet in het openbaar plaats.
2. Indien behandeling in het openbaar is voorgeschreven, kan de raadkamer gehele of gedeeltelijke behandeling met gesloten deuren bevelen. Dit bevel kan worden gegeven in het belang van de goede zeden, de openbare orde, de veiligheid van de staat, alsmede indien de belangen van minderjarigen, of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de verdachte, andere procesdeelnemers of anderszins bij de zaak betrokkenen dit eisen. Een dergelijk bevel kan ook worden gegeven indien openbaarheid naar het oordeel van de rechtbank het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.
3. Een bevel als bedoeld in het tweede lid wordt door de raadkamer ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie, dan wel op het verzoek van de verdachte of andere procesdeelnemers gegeven. De raadkamer geeft het bevel niet dan na het openbaar ministerie, de verdachte alsmede andere procesdeelnemers, zonodig met gesloten deuren, hieromtrent te hebben gehoord.

4. De raadkamer is bevoegd de identiteit van de verdachte vast te stellen op de wijze, bedoeld in artikel 27a, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid, en van de getuige op de wijze, bedoeld in artikel 27a, eerste lid, eerste en tweede volzin, indien over de identiteit van de verdachte of getuige twijfel bestaat. Artikel 29c, tweede lid, is ten aanzien van de getuige van overeenkomstige toepassing.
5. Tot bijwoning van de niet openbare behandeling kan de voorzitter bijzondere toegang verlenen.

Artikel 269 Wetboek van Strafvordering

1. Het onderzoek ter terechtzitting geschiedt in het openbaar. Vanaf het uitroepen van de zaak kan de rechtbank gehele of gedeeltelijke behandeling met gesloten deuren bevelen. Dit bevel kan worden gegeven in het belang van de goede zeden, de openbare orde, de veiligheid van de staat, alsmede indien de belangen van minderjarigen, of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de verdachte, andere procesdeelnemers of anderszins bij de zaak betrokkenen dit eisen. Een dergelijk bevel kan ook worden gegeven, indien de openbaarheid naar het oordeel van de rechtbank het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.
2. Een bevel als bedoeld in het eerste lid, wordt door de rechtbank ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op het verzoek van de verdachte of andere procesdeelnemers gegeven. De rechtbank geeft het bevel niet dan na het openbaar ministerie, de verdachte en andere procesdeelnemers, zo nodig met gesloten deuren, hieromtrent te hebben gehoord. Artikel 22, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De beslissing tot het geven van het bevel, bedoeld in het eerste lid, wordt met redenen omkleed in het proces-verbaal van de terechtzitting vermeld.

4. Tot bijwoning van de niet openbare terechtzitting kan de voorzitter bijzondere toegang verlenen.
5. Tot bijwoning van een openbare terechtzitting worden, tenzij in bijzondere gevallen ter beoordeling van de voorzitter, als toehoorders niet toegelaten personen die de leeftijd van twaalf jaar nog niet hebben bereikt. De voorzitter heeft de bevoegdheid om toehoorders niet toe te laten, indien deze de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, met uitzondering van slachtoffers van twaalf tot achttien jaar van het tenlastegelegde feit als bedoeld in artikel 51e, eerste lid, die de terechtzitting wensen bij te wonen.

Artikel 27 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

1. De zitting is openbaar. De rechter kan evenwel gehele of gedeeltelijke behandeling met gesloten deuren of slechts met toelating van bepaalde personen bevelen:
 - a. in het belang van de openbare orde of de goede zeden,
 - b. in het belang van de veiligheid van de Staat,
 - c. indien de belangen van minderjarigen of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van partijen dit eisen, of
 - d. indien openbaarheid het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.
2. Indien iemand op een zitting de orde verstoort, kan de rechter hem laten verwijderen.

Artikel 28 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

1. De uitspraak geschiedt in het openbaar.
2. Onverminderd de artikelen 231, eerste lid, en 290, derde lid, verstrekt de griffier aan een ieder die dat verlangt afschrift van vonnissen, arresten en beschikkingen, tenzij verstrekking naar het oordeel van de griffier ter bescherming van zwaarwegende belangen van anderen, waaronder die van partijen, geheel of gedeeltelijk dient te worden geweigerd. In het laatste geval kan de griffier volstaan met verstrekking van een geanonimiseerd afschrift of uittreksel van het vonnis, het arrest of de beschikking.
3. Onder vonnissen, arresten en beschikkingen zijn begrepen stukken die bij de uitspraak zijn gevoegd. Van andere tot een procesdossier behorende stukken wordt geen afschrift of uittreksel aan derden verstrekt.
4. Van vonnissen, arresten en beschikkingen in zaken die met gesloten deuren zijn behandeld, wordt uitsluitend een geanonimiseerd afschrift of uittreksel verstrekt.
5. Een verzoek om afschrift als bedoeld in het tweede lid dient te worden gericht tot de griffier van het gerecht dat de uitspraak heeft gedaan. Deze zal bij inwilliging van het verzoek een griffierecht in rekening brengen dat wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 21, tweede lid, van de Wet griffierechten burgerlijke zaken.
6. Gedurende twee weken na de dagtekening van een gehele of gedeeltelijke weigering om aan een verzoek om afschrift te voldoen, kan verzoeker daartegen schriftelijk in verzet komen bij de voorzieningenrechter.
7. Tegen de beslissing van de voorzieningenrechter staat geen voorziening open.
8. Ingevolge artikel 15, tweede lid, van verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van de Europese Unie van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag (PbEG 2003, L 1) verstrekt de griffier onverwijld een afschrift

van vonnissen, arresten en beschikkingen met betrekking tot de toepassing van artikel 81 of 82 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen. De verstrekking geschiedt, behalve wanneer het arresten of beschikkingen van de Hoge Raad betreft, door tussenkomst van de Raad voor de rechtspraak. Wanneer naar het oordeel van de griffier de bescherming van zwaarwegende belangen van anderen, waaronder die van partijen, daartoe aanleiding geeft, kan de griffier volstaan met de verstrekking van een geanonimiseerd afschrift van het vonnis, het arrest of de beschikking.

Artikel 8:62 Algemene wet bestuursrecht

1. De zitting is openbaar.
2. De bestuursrechter kan bepalen dat het onderzoek ter zitting geheel of gedeeltelijk zal plaatshebben met gesloten deuren:
 - a. in het belang van de openbare orde of de goede zeden,
 - b. in het belang van de veiligheid van de Staat,
 - c. indien de belangen van minderjarigen of de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van partijen dit eisen, of
 - d. indien openbaarheid het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden.

Artikel 27c Algemene wet inzake rijksbelastingen

Artikel 8:62 van de Algemene wet bestuursrecht is slechts van toepassing voorzover het beroep is gericht tegen een uitspraak waarbij een bestuurlijke boete geheel of gedeeltelijk is gehandhaafd. In andere gevallen heeft het onderzoek ter zitting plaats met gesloten deuren, maar kan de rechtbank bepalen dat het onderzoek openbaar is, voorzover de belangen van partijen daardoor niet worden geschaad.

Colofon

Dit is een uitgave van de
Raad voor de rechtspraak.
Ingangsdatum Persrichtlijn 2025:
1 juni 2025